

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, za pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Deležniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne pettivrste za enkrat 15 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede popoldne. — Nezaprte reklamacije so poštnino proste.

Ptujski okrajni zastop.

Iz Sloven. goric.

Lanska volitev v okrajni zastop ptujski je pokazala, kako naglo propadajo kmetijski veliki posestniki. Kajti prej je bilo takih posestnikov še dva do tristo, lani niti ena dobra tretjina več! Veliko večino posestnikov volilcev so dale občine iz Slovenskih goric. Tu imamo najugodnejšo priliko, da vidimo, kako se število krči, da občine, ki so še pred 6 ali 8 leti dale deset in celo več veleposestnikov volilcev, danes komaj dva ali tri zamorejo.

Gospodarski napredek je malokje opaziti, večina posestnikov se za to ne zmeni! Navaden izgovor gospodarjev je: Tako je moj oče in moj ded delal, pa je šlo, zakaj bi jaz drugače delal? Da so se gospodarske razmere spremenile docela, to se pušča v nemar! Tudi sinovi gospodarjev se za svoj bodoči stan nič ali le površno izobrazujejo. To se zdi mnogim še vedno kot nepotrebno!

Ko se hoče posestvo izročiti, ni nikjer denarja, da bi se ta ali oni sin ali hči v gotovini izplačala, začne se trgenje in kosanje posestva! Kmetiji se odtrgajo najboljši travniki, potrebne njive. Kar še ostane, se predrago izroči, se obremeni z vžitkom in izposojili, da prejemnik ne more shajati. Tudi on mora še kose odprodati, samo par let je trajalo in iz kmetije je nastala mala želarija, ali pa je vse razprodano. Tudi z neumnim pijančevanjem gospodarjev in sinov se dosti kmetij zapravi in razpravi! S posebnim državnim zakonom se je desetek znižal. Pa to malo koristi, ker se posestva po ptujski sodnji in po zvedencih previsoko cenijo v zapuščinskih zadevah! Posebno to je stvar, katera bi se morala zasledovati! Ali se res hoče to državni blagajni s

cenitvijo nazaj spraviti, kar je namenjeno za olajšavo kmetškemu ljudstvu?

Mi moramo vsi skrbeti in na to delati, da se dobre in lepe kmetije po našem okraju ohranijo, ne pa dasprotno!

Za bodočo volitev pa moramo naše glasove zbirati! V vsaki občini, v vsaki župniji se morajo posestniki zato sami brigati, da so vsi vpisi v zemljiški knjigi in katastarski pravilni. Tega ne more nihče drugi zasledovati, ker nihče ne ve, koliko ima ta ali oni posestnik predpisane dače, v katerih občinah poseduje zemljišča in ima dačo prepisano, na katero staro ime se dača še predpisuje itd. Brigajmo se za svoje pravice, skrbimo vsi, da bomo pripravljeni vsaki čas! Mogoče je, da imamo v kratkem zopet volitve!

Rusko-japonska vojska.

Kaj je z mirom?

V zadnji številki smo poročali, da je ameriški predsednik Roosevelt hotel posredovati, da bi se sklenil mir med Rusi in Japonci in takoj poročali, da se nam zdi, da Rusi toliko časa, dokler ne bodo zmagali, ne bodo sklepali miru. In dobro smo uganili. Vesti o sklepanju miru so popolnoma utihnile in vojska se nadaljuje. General Linevič sploh noče nič slišati o miru, ker je prepričan, da se v kratkem, ko pridejo Japonci bolj proti severu, položaj na bojišču popolnoma spremeni. Mi smo tudi prepričani, da slednjic zmagajo Rusi, ker sicer bo v desetletjih morala Evropa prestati naval azijskih narodov in sicer tako hud, kakoršnega zgodovina ne pozna. Zato se nam čudno zdi, da Evropa tako mirno gleda to vojno in da Angleži še celo Japoncem pomagajo. Toda

Angleži si kopljejo prav gotovo grob za svojo trgovino in morda tudi za svoje ozemlje na Daljnem Vzhodu.

Na suhem.

Kakor se poroča, se je general Linevič že umaknil s svoje prve obrambne točke, kar pa ne znači, da bi ne imel namena, se držati na pozicijah med Kirinom in Čangčunom. Prva ruska obrambna točka se je raztezala, kakor se vobče sodi, od Čakvakliena preko Šihagvaja do Posmenhenga. Gotovo je to, da se sedaj Linevič umiče s svojih prvotnih pozicij z namenom, da se ustavi v močno utrjenih pozicijah med Kirinom in Čangčunom, nadejajoč se, da bo med tem dobil toliko okrepitvenja, da bo lahko uspešno kljuboval vsem japonskim navalom. Po poročilih iz Šanghaja pa je Linevič svoje skrajno desno krilo umaknil do železniške proge v bojazni, da bi je Japonci ne razdejali. Ta ukrep dokazuje, da je Linevič določil za svojo glavno obrambno točko ozemlje med Kirinom in Čangčunom.

Govori se, da je ruski vrhovni poveljnik v skrbeh zaradi obrambe železniške proge. Linevič je prepričan, da imajo Japonci namen, s prihodnjim bojem naskočiti Vladivostok; zato se je odločil, da se za vsako ceno upre japonskemu prodiranju v Harbinu. Znano je, da je dobil iz Petrograda ukaz, da mora na vsak način zabraniti, da bi Japonci stopili na ruska tla.

Pred nekaj dnevi se je sestel v Humčulinu vojui svet ruskih generalov, ki je trajal izredno dolgo. Med tem so dospela znatna ojačenja v Harbin, na Sungari, v Čangtu in Kirin. Rusi delajo noč in dan na utrdbah in polagajo mine.

Vesti, da je popolnoma obkoljen Linevič

LISTEK.

Izdajstvo.

Povest. Spisal J. V. Starogorski.

(Konec.)

Komaj se je naredil mir in izid volitve se naznani. Niti eden nasprotnikov ni bil izvoljen, sami značajni ljudje. Bledi od jeze, s penami na ustnih so stali, potisnjeni v kot. Oči so se jim svetile kakor šakalom. Morali so se umikati zmagovalcem, ki so rastle kakor velikani.

„Kmetje ste volili gospoda“, so se rogali.

„Pa vsaj svojo“, je zopet vzkipeł Logar. „Razumete, svojo gospoda, ne tujih ščuk, kakor bi vi radi. Nismo volili gospoda kmeta, ki je samo tedaj kmet, če hoče kaj od vas, drugače vas pa ne pogleda. Volili smo moža, katerim nismo ničesar dolžni, kakor vi, ki ste bili primorani, da vas ne odere na meh. Hohoho!“

„Drži gobec, stari bedak“, zarohni Izidor. Logar mu obrne hrbet in vpraša tako ironično, da še je druge zgrozilo.

„Vprašajte, vprašajte, koliko smodnika je kupil in kedaj ga bo postreljal. In če bo rabil majhne ali velike topiče ali celo topove. Vprašajte ga... Pa še to, koliko žganjice je na

pipi in če je na puf. In teletine in... vprašajte ga.“

To zaničevanje je huje zaskolelo nasprotnike kakor poraz. Posebno ker se je vse krohotalo Logarjevemu govorjenju in mežikanju z levim očesom. Kar dvigali so pesti.

Logar je pa popravil svoje ščetinaste brke, stisnil pesti in pljunil.

„Pfu! Dolžniki ne bodo grozili svobodnemu človeku... Ljubše vam je tlačaniti, kakor pa biti lastni gospodarji... Pfu... saj rečem pfu!“

„Kdo je izdajalec?“ so rinili k njemu.

Logar je pa skočil na klop, da so ga vsi videli.

„Kdo je? vprašate. Vsi oni, ki so volili nasprotnike Slovencev, vsi oni, katerim je mačeha ljubša od lastne matere.“

„Sem li jaz... jaz...“

„Ha, da bi se vam glave spremenile v zeljnate in prišle koze pa bi jedle, ali pa da bi se spremenili v solnate stebre, kakor Lotova žena. — Pri zadnji večerji je tudi vaš patron vprašal Gospoda, če je on tisti, ki ga ho izdal, sam je pa vedel najbolj... Pfu... Kdo nima denarja za vrv? Iškarjot je vsaj dobil denarje, vi pa se z žganjico ne morete obesiti.“

Logar je izvlekel oguljeno denarnico in vrgel par petic med nasprotnike.

„Kdor nima denarja za vrv... Evo!... Ali nisem milosrčen. Izidor še vam tega ne privoščil...“

Logar še bi huje razgrajal, ako bi ga njegovi ne potegnili med se in ga odveli iz sobe.

Nasprotniki so vpili, da ga tožijo, kar se pa ni zgodilo. Ali so se sramovali? Mogoče!? „To je prokleti človek“, je vrelo med njimi.

„Prav je govoril“, so rekli na tibem oni, ki so bili primorani, ali radi dolga, ali česar drugega.

Izidor je pa priletel ves divji domov.

„Naj še se mi oni vrag samo enkrat prikaže v moji hiši, pokažem mu.“

Hčer se je ustrašila. Vedela je, kaj se je zgodilo. Ni hotela pokazati pisma, vedoč, da bi grmelo, ali še kaj hujšega.

Izidor je pa hodil po hiši in se lovil za glavo in ušesa.

„Ta sramota, basama terentete... ako bi me še ne sleparil tako, da sem res trdno upal na zmago. Sedaj pa ta poraz... In oni človek s svojim vražjim jezikom... Ali njemu ne morem do živega, pač pa posvetim Kalinu.“

Ali Izidor se je blamiral tudi tukaj. Kalin je zaupal vse odvetniku in ko je vložil Izidor tožbo, se mu je vrnil denar, ker po postavi ni nič prej opominjal na vrnitev.

ter da se nahaja v obupnem položaju, niso posebno verjetne, če je verjeti nekaterim listom. Bojna vrsta je dolga do 200 kilometrov in pri taki razdalji je popolno obkoljenje nemogoče. Taki manevri zamorejo za napadaleca postati bolj nevarni, kakor za branitelja, ker oni deli svoje sile in se s tem izpostavlja nevarnosti demnih porazov. V tej vojski ostane glavna stvar za način vojevanja: obojestransko razmerje sil. Ako imajo Japonci res dvakrat več vojakov ko Rusi, potem osredotočijo na točki, na kateri mislijo napasti, lahko nasproti Rusom 10 krat več sil ko Rusi, a to pri današnjem modernem orožju ne podaja nikakega zagotovila ako branitelj dobro strelja.

Japonci so te dni prodirali po Kirinski cesti. Imeli so tri bataljone, štiri eskadroni in dvanajst topov. Ruski oddelek 1000 mož se jim je ustavil v bran in dasiravno so se morali Rusi premoči umakniti, vendar so prizadeli Japoncem velike izgube.

Znano je, da se pripravljajo Japonci, da oblegajo Vladivostok in so v ta namen že pričeli s pripravami. Šesti trdnjavski artilerijski polk je že dospel iz Kronštata v Vladivostok ter dobil nalogo, da gradi nove utrdbe in popravlja že obstoječe utrjene pozicije. Tudi inženirski vojski so dobili v zadnjem času mnogo ojačenj.

Kakor se „Novemu Vremenu“ brzojavlja iz Vladivostoka, je admiral Birilev dne 15. t. m. pregledal pristanišče in tamkaj usidrano vojno brodogradnjo ter izročil vsemu vladivostokskemu prebivalstvu v carjevem imenu najiskrenejše pozdrave s pozivom, da naj zastavijo vse svoje moči, ako bo potreba, v obrambo trdnjave. V okolici Vladivostoka je vse mirno.

General Linevič sam poroča, da so Japonci v severni Koreji jeli prodirati proti Vladivostoku. Iz Londona pa se poroča, da prodira general Hazegava, ki se je s svojo vojsko izkrcal koncem aprila v Genzanu, proti zalivu Posjet in se mora že nahajati v bližini reke Tumen. Vsak čas se pričakuje, da dojdejo važna poročila o hudih bojih ob reki Tumen. Armada generala Hazegave šteje baje 100.000 mož. Čim osvoji zaliv Posjet, bodo Japonci jeli tamkaj izkrcavati oblegovalne topove in nove voje.

Tako bomo morda že kmalu poročali, da Japonci že oblegajo Vladivostok. Po naših mislih jim pa ne bo šlo preveč dobro, ker Rusi so se dobro pripravili in utrdili. Vladivostoka trdnjava je mnogo bolj utrjena nego Port Artur. Tudi je dobro preskrbljena s streljivom in živili. Tudi so čete spočite in že vse navdušene za boj.

Po slovenskem okraju je pa odmevalo od logov do logov, od vasi do vasi edina beseda: „zmaga“. Kakor nekdanj, ko so naši dedje premagali sovražnika, tako je bilo tudi sedaj vse veselo. Sedaj še-le se je videlo, kako uslugo so prinesli volilci s svojim značajem Sloveniji. Celi okraj se je prebudil. Prišli so na sled raznim sleparijam in dosedanjemu načelniku so prodali vse in ga djali pod ključ.

„Bog ve, ali je vlovil moj groš za vrv“ se je bahal Logar. „Sedaj bi ga bil menda potreben. Ali za vse nisem imel denarja pri sebi. Kravo bi pa rad prodal, ako bi se prišli oglašiti in rekli: „stric Ludvik, groš za vrv, bogme niman nič... primojdunaj, da bi...“

Zvedelo se je, to seveda tudi Ivanka, kako je nagovarjal Matej očeta, naj voli narodno. In sedaj so še ga jeli bolj čislati.

Matej se je pa čutil srečnega in zadovoljnega...

Z Ivanko, ki mu je prva čestitala, da je postal takov rodoljub, je postal največji prijatelj. Na tihem je mogel priznati, da ga je le njeni globoki pogled in njen mirni značaj rešil prepada in ga spravil na pravo pot. Dober angelj varuh...

Marsikdo si misli, da oni, ki je miren, ki je tako rekoč nepoznan in brez velikega pomena v življenju in borbi za domovino, da tak nemore storiti ničesar. Vendar se v takih dušah

Politični ogled.

Slovensko vseučilišče v Ljubljani. Naučni minister dr. Hartel je v proračunskem odseku dne 22. t. mes. na besede poslanca Robiča odgovoril, da je vlada pripravljena ustanoviti polagoma vseučilišče v Ljubljani in da bo takoj pričela potrebne poizvedbe in pogajanja. To bi torej bili prvi resni koraki, da dohimo Slovenci svoje vseučilišče. Osupnilo pa je vse Slovence, ker je naučni minister Hartel izjavil, da so nekateri Slovenci želeli, naj se na ljubljanskem vseučilišču predava nemški. Gotovo je, da so bili ti „Slovenci“ kranjski liberalci, neki list imenuje celo ljubljanskega župana Hribarja. Skoraj neverjetno!

Srbi na Slovenskem. Dne 13. julija bo krenilo več Srbov iz Belgrada na izlet na Slovensko. Izleta se udeleži cvet belgradskega razumnštva in najuglednejši belgradski meščani. Pot bo trajala 4 dni, posetili bodo tudi Ljubljano. V Belgradu se vse živo zanima za ta izlet, katerega Srbi vračajo Slovincem, ki so obiskali Belgrad ob priliki kraljevega kronanja. Predlog, naj se priredi ta pohod, je stavil Slovenec Janko Vukasovič, pehotni podpolkovnik in poveljnik belgradske žendarmrije; a poleg njega se trudijo za lepo prireditvev gospodje dr. Jovan Cvijič, profesor geografije na belgradskem vseučilišču, Milutin Stepanovič, član glavne kontrole, trgovec Marko Vuletič (Stibilj) in urednik „Politike“ Slovenec Vladislav Ribnikar. Za izlet se je prijavilo večje število srbskih častnikov in dam. — Ob priliki odkritja Prešernovega spomenika se bo organiziral še večji izlet v Ljubljano.

Avstrijske vojaške priprave v južnih Tirolah. „Corriere della Sera“ poroča iz Ale o velikih vojaških pripravah. V Trento so pripeljali mnogo topov in jih spravili v trdnjave Doss Trento, Lardare, Giudicario in v trdnjave, ki stražijo ceste ob strani jezer Levico in Caldonazzo. V Carvari (na Ladin-skem) so napravili veliko zalogo orožja, živil pa v Valarsi (na cesti iz Rovereda v Vicenzo na Laškem). V ta okraj so prišli častniki, da proučujejo, kako zgraditi trdnjave, ki naj zapró pota. Ravnotako skupljajo orožje in živila v Colle Santa Lucia, v Livinallongo in v visoki planini Cordevole, par korakov od italijanske meje. Vzlic preklica se bodo vršile avgusta meseca vojaške vaje v Valle di Ron. V Romenu zidajo stanovanje za cesarja, v Carvenu pa za nadvojvodo Evgena.

često skriva velik duh, ona moč, ki vžiga sama in vspodbuja nehote druge do dela... Ali mi poznamo premalo take značaje... nočemo jih poznati.

V Ivankini duši je pa večkrat vstajala podoba Matija, posebno, ako je bila sama. Zastonj se je trudila, da si jo iztrga. Ali kar priplava, kakor tihotapec v srce človeka, to ostane. Nobena, še tako kruta sila je ne iztrga, še manj pa zatre.

Med seboj sta sicer govorila same navadne stvari in snovala kake načrte. Čutila sta pa, da jima bije srce močnejše, da hočejo usta govoriti vse kaj drugega. — Ali nista se drznila.

Konečno pa sta premagala tudi to bojazen, in zaupala sta si svoji sreči, ki sta se našli tako čudnim potom in povsem mirno.

In bila sta srečna... popolnoma srečna...

IV.

Nekaj let je preteklo.

V oni gostilni, kakor pred leti, so zopet sedeli možakarji, med njimi tudi Gorjak in pa župan Kalin.

„Danes so ju drugikrat vrgli!“ reče Logar in sprazni kupico na dušek. „Pred leti bi si ne mislil tega.“

„Nas nobeden“, reče Možgan. „Pa se je tudi predrugičil tvoj Matej, da je veselje. In tvoja Ivanka, Gorjak, tudi ni kar tako. Blagor jim, ki imajo take otroke.“

Dopisi.

Sv. Ilj v Slov. gor. (Nemško rogoviljenje.) Nesrečna Šentkungota, kaka nenadomestljiva izguba te je zadela! Leta in leta so te osrečevali veliki sinovi slavni slovenjgoriških in drugih Germanov in „nemški bogovi“ so rosili na tebe blagoslov edino zveličavne nemške kulture! Ali zdaj je vse proč! Zapustili so te in se preselili v Šent Ilj, in še hočejo njega osrečiti. Lepi Št. Ilj pa jim hoče biti bolj hvaležen; naučiti jih hoče zato najprej tega, kar je potrebno najprej vsakemu tudi najbolj priprostemu človeku, namreč dostojnega obnašanja. Pretečeni teden so zopet prišli. Obnašali so se že bolj spodobno; niti bajlali niso tako po živinsko kakor je bila njih navada. Samo pri odhodu naj še tudi ne pozabijo, da so ljudje in da so na tujih tleh. Takrat namreč vsikdar tako grdo tulijo, slišijo se tako divji glasovi, da v bližini nikdo ne more spati. Motenje nočnega miru je po postavi prepovedano. Ali tega ne ve slavno šentiljsko županstvo?! Mislimo, da bomo sčasoma vse skupaj naučili dostojnosti. Šaj so zdaj že celo slovensko pesem iz bližine z velikim spoštovanjem tiho poslušali; da, še celo nekega „Slovenca“ niso vrgli na cesto, ki je po nepriliki zašel med nje. To je lepo!

Kaj se je tam govorilo, tega pred javnostjo ne upamo povedati. Neslani Bošljan ali Vastjan je strastno udrihal po Slovincih. Še je pač mlad, brez skušnje, zato pa se ne more kaj pametnega od njega zahtevati. Naj še le gre v šolo; pouka je še silno potreben. Če bi se bil kdaj kaj naučil, bi moral vedeti, da Št. Ilj ni bil nikdar nemška posest, ampak da so tukaj in še veliko dalje proti severu in zahodu prebivali Slovenci. Torej, ljubi Bošljan, le knjige v roke in malo med ljudstvo pogledati; s samim žveplom se dandanes ne pride več daleč, niti v državni zbor ne. Seveda so mu komiji in učitelji ploskali. Posebno se je Sadu, nadučitelj slovenske šole, čutil med govorom presrečnega pod vsenemško frankfurta-rico. Mogočno mu je vskipela kranjska kri in gromovito je zaklical: hajl, Bošljan! Še le ko je prespal velikanskega „nemškega“ mačka, se je z grozo spominjal, kako gorostasno nemnost je zopet storil; tako ga vsikdar potem k dobremu opominja njegova vroča slovenska kri. Vsega pač ni mogoče dopovedati, kar se je še tam kvasilo.

Zažgali so tudi kres. Kakšna nespamet in nevednost! Berite zgodovino vseh nemških narodov, nikjer ne boste našli kresov; pač pa je to že starodavna slovenska navada, o kateri poročajo tudi nemški zgodovinarji. Pri

„Prav res sem vesel, da je tako vse prišlo. Ali ne prijatelj, Gorjak? Za starega bova, pa nič ne de.“

„Seveda. Ako bi se ne strinjaj, bi ne privolil. Pa morala sta se že precej dolgo rada videti“, meni Gorjak.

„Kaj pa“, reče Logar in začne mežikati, „to sem samo jaz vedel in molčal, seveda. Vidiš, in tako je izteklo vse na dobro. Nimamo tujega gospodstva, imamo slovensko uradovanje, slovenske uradnike, vse slovensko vse domače. In povrh še gostijo in ni vrag, da bi človek ne bil vesel.“

„Zelo smo napredovali“, trdi Možgan. „Ne, da bi se hvalil; ali če pogledamo v šolo. Vse se uči nekako vspešno in razumejo tudi nekaj več kakor prej. Prej so nam dajali ljudi za učitelje, ki so bili, ali drugače za nič, ali pa je bilo njih glavno delo nemškutarjenje. In deca je bila kar divja. Če se pa je kdo znašel, da se je zavedel svojega poklica in da je rojen Slavjan, so ga hitro spravili. Saj veste, kako se je godilo z učiteljem Alojzom M., ker je preveč pomagal ljudstvu. Sedaj?... Vse cveti, kakor majnika v naravi, cel okraj je drugačen. Ni več slišati o krivicah in nasilju ali kaj podobnega. Vsak se giblje prosto in veselo.“

„Ko bi že prej napravili tako, bi bilo sedaj pa boljše. Sedaj sem prepričan, da si člo-

Nemcih so kres vpeljali še le v novejšem času s tem namenom, da dražijo in izzivajo na slovenski zemlji. S tem častijo menda svoje „nemške bogove“, ki bi naj jim pomagali pozreti Slovence in njih zemljo. Torej imajo ti kresovi pravzaprav čisto paganski značaj. Saj pa so se pri njem tudi tako obnašali, kakor Indijanci v ameriških pragozdih, ali cigani pri svojih ponočnih ognjih. Dolgo so stali okoli ognja in so gotovo čakali, da se jim prikaže odrešenik-bog v nemških barvah. A ni ga bilo! In začeli so skakati čez ogenj. Ali ste že gledali kedaj v jeseni pastirje na paši? Tako je bilo, samo še bolj smešno. Pri skoku pa so nekateri klicali: „Proč od Rima!“ ali kakor drugi pravijo „Proč od pameti!“ To slednje je bolj verjetno. Gotovo so se že davno s pametjo skregali, drugače bi sploh rajše ostali doma. Visoko je skočil Helčl in se je pri tem zaklel, da morajo izginiti vsi Slovenci. Še bolj mogočno pa je poskočil Sadu in je v sveti jezi kričal: „Proč slovenska kri!“ To vam je bilo krasno gledišče! Vsi pametni Nemci pa se jezijo na takim počenjanjem naših posilnemcev. Le tako naprej, se bomo še bolj spoznali. Mi pa kličemo glasno: Z Bogom za narod!

Laporje. (Laži Štajerčeve.) Izvedeli smo ravnokar, kako nas „Štajerc“ sramoti pred celim svetom radi volitve, ki se je vršila v občinski odbor dne 15. maja na Črešnjevcu. Da bi dal celi narodno-katoliški stranki ndarec, izmislil si je neki dopisun in pisal, da se je eden mož iz laporskih volilcev omenjenega dne zelo nesramno obnašal; ko so namreč domači volilci štajerčijanske stranke domu sli mimo znane gostilne Kapunove, se je baje ono zgodilo. Poizvedeli smo, kaj je resnice na tem. A že danes moramo priznati, da je to zopet debela neresnica — poslana v svet od izdajalske nemškutarke stranke. Stvar je preiskovalo že c. kr. orožništvo iz Pragarskega.

Povedati pa hočemo na polna usta štajerčijanski stranki in njenim pristašem, da od sedaj zanaprej tudi narodna stranka ne bo molčala. Obelodaniti hočemo vse laži in falotarije, ki se gode in so se že godile v tej stranki, da celi svet izve polno resnico!

Črešnjevce pri Slov. Bistrici. (Zopet poraz štajerčijanske stranke.) Dne 14. t. m. vršila se je pri okr. sodišču v Slov. Bistrici obravnava proti g. Simonu Pušniku, blagajničarju, katerega je ovadil Simon Švagan, kmet in posestnik v Lukanji vasi, radi poverjenja občinskega denarja. Dokazalo se je, da je Simon Pušnik, občinski blagajničar, nedolžen, denar je ves v občinski blagajni,

vek mora pomagati sam in Bog mu potem priskoči na pomoč“, reče Janez Zorko.

„To je ravno. Pa zavedali se nismo. Bralna društva so zlata vredna, to rečem sedaj, ker sem zraven. Prej nisem imel miru pred Ivanka, dokler se nisem vpisal in jel zabajati k pogovorom“, reče Gorjak.

„Človeku se zdi svet lepši, odkar vem, da se mora spoštovati moj jezik ravno tako, kakor drugi. Tega načela, da več nočemo biti orodje drugih, se oprimimo in odpravimo pomanjkljaje. Slovenske napise povsod in na prvo mesto na našem svetu. Pošte na Slovenskem dvojezične pečate, če pa kdo ni zadovoljen, pa samo slovenske. Zakaj pa na nemškem nimajo dvojezičnih?“ je govoril Kalin.

„Živio! ni vrag da bi ne dosegli“, reče Logar. „S takšnimi ščurki, ki se branijo slovensčine le brez pardona... Rečem pa, da se mi bo še na zadnji uri dobro zdelo, tako imenitno smo napravili z nemškimi ščukami.“

Teden pozneje se je poročila Ivanka z Matejem, in mlada sta jela gospodariti.

Drugo pomlad so bile zopet volitve in izvoljen je bil enoglasno županom Matej, mladi gospodar. Z veseljem je sprejel načelstvo občine, vedoč, da ima kraj sebe njo, ki ga je tako lepo spravila na pravo pot, in da mu bo zvesta podpirateljica v vsem. In človek bi naj ne bil vesel na tem božjem svetu, ako mu pravi

niti vinarja ne manjka. Radi tega je bil tudi oproščen od sodnije in tudi deželni odbor zoper njega ni mogel najti lasu kake krivice. Simon Pušnik pa je tožil ovaditelja Šimona Švagana radi razžalenja časti, ki je bil tudi obsojen.

Povrniti mora vse stroške in preklicati svoje neosnovane trditve v 14 dneh v slovenskem in nemškem jeziku. Značilno je, da je Simon Švagan pri sodnji povedal, da je bil zapeljan k temu. Slišati je moral od g. sodnika, da naj ga vsaj sedanja skušnjava izuči, da naj za druge svojega hrbita ne izpostavlja več nevarnosti in naj miruje!

S tem je gotovo dano zadoščenje toliko po nedolžnem preganjanemu in obrekovanemu g. blagajničarju Simonu Pušniku. Mi mu čestitamo. Saj je zdaj jasno kot beli dan, kakih sredstev se poslužuje nemškutarška-štajerčijanska stranka. Osramotili so se sedaj sami!

Trbovlje. (Velika delavska slavnost) se je vršila v nedeljo, dne 18. t. m., v Trbovljah. Lani ustanovljeno „Pazniško in delavsko podporno društvo“ je obhajalo blagoslovljenje zastave. Na vse zgodaj je društvena godba z budnico naznanjala delavski praznik. Pri dopoldanskih vlakih je društvo na kolo dvoru pričakovalo goste, ki so prišli od blizu in daleč: iz Hrastnika, Dola, Zagorja, Celja, Litije itd. Družice so jih pozdravile ter jim izročile šopke. V dolgem sprevodu so šli potem društveniki v svojih rudarskih uniformah, domači, hrastniški in dolski gasilci z zastavo, družice i. dr. udeleženci z godbo na čelu v eno uro oddaljeno župnijsko cerkev.

Narodne zastave, lepi slavoloki s slovenskimi napisi in gromenje topičev s Klečice jih je pozdravljalo. Duhovščina jim je šla naproti. Pred cervijo se je po kratkem nagovoru g. župnika vršilo blagoslovljenje zastave in zabijanje žrebljev med lepimi izreki. Kumovala je zastavi gospa Roševa, soproga župana in dežel. poslanca, zastopana pa svoji hčeri. Zastava je iz težke svile, zelene barve, bogato z zlatom okrašena; na eni strani ima podobo sv. Barbare, patrone rudarjev, z napisom: Sv. Barbara, prosi za nas! Na drugi pa rudarsko orodje (grb) z navadnim rudarskim pozdravom: Glück auf! — Na zdar! — Na dveh veličastnih trahih so imena kume in vseh družic. Zatem je bila pridiga in slovesna sv. maša. — Popoldan ob treh so se zbrali društveniki in gostje na z zelenjem in zastavami okrašenem travniku gosp. Jagra (p. d. Parašuha) k živahni in zanimivi veselici. Za zabavo je skrbela društvena, dobro izvežbana godba in slavni pevski zbor celjskega slov. delavskega društva, kateremu gre posebna hvala. Viharno odobravanje je sledilo vsaki pevski točki. Vmes pa

zavest, da dela za svoje, ako vidi da mu zapajo, ako vé, da je ljubka ženica z njim...

Nekoč so govorili, da se je usmrtila neka ženska in sicer se je vtopila. Pravili so, da je bila ona nekdanja preširna hčer odpadnika Izidorja, ona Toni, ki ni mogla videti Slovencev. Nikdo se ni zmenil za to. Kdo bo pa posvečeval spomine onim, ki sovražijo lastno kri. Kdor postane samomorilec je ali blazen, ali pa brezveren. In izdajice niso nikdar verne, toraj malokateri umre nravnim potom.

O Izidoru pa ni bilo več sledu...

V Podlesju pa so se dvigali vedno višje in višje. Odpadništvo in izdajstvo je pojemalo in nadomestilo je ta mesta gorečnost, požrtvovalnost in domovinska ljubezen. Pa ne samo na Podlesju, ampak po celem okraju je vstajal Slovan.

Blagor ti, mati Slovenija, blagor ti domovina mila, ker imaš take sinove in hčere, pripravljene vedno iti za te v boj, doprinesiti katerokoli žrtev na žrtvenik tvoj. Blagor, blagor ti. Ne zgine rod, ki domovino svojo brani, nikdar ne zgine narod, kojega štiti nebeska moč. Blagor tebi ljudstvo, ki ljubiš in se žrtvuješ za tvojo rodno grudo, za svoje svetinje, blagor ti, ki nosiš v duši tvoji vtisnjeni pečat ljubavi do vere in domovine... Blagor...

Tvoj bode venec zmage nekrvave:
Naprej moj rod! — „Naprej zastava Slave!“

smo slišali spodbudne govore društvenega predsednika in drugih. Navdušeni „živio“-klici so doneli zlasti g. Rebeku iz Celja, ki je posebno povdarjal stanovsko in narodno samozavest med delavstvom.

Naravnost ganljiva je bila deklamacija 9 letne Hedvike Bajdove, ki je z nenavadno srčnostjo prednašala nalašč za to slavnost prirejeno pesem. — Cela slovesnost se je vršila v najlepšem redu, tako, da policija in številno pripravljeno orožništvo ni imelo niti najmanjšega posla. Ob 6. uri zvečer so društveniki spremili goste k večernim vlakom, in s tem je bila slavnost v glavnem končana. Rdečkarji so imeli ta dan glasen shod pri Lesjaku, kjer jim je pridigal Rinaldi. — Izpolnile se bodo besede, ki smo jih slišali v deklamaciji. Spominjal tega proslavljenja rad bo se vsak Trboveljčan.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Volilni shod v Središču. Dne 29. junija, na Petrovo in Pavlovo bo v Središču ob 1. uri popoldne volilni shod. Volilec se bo predstavil državnozb. kandidat g. Josip Šinko, župan v Središču. Razven njega še bodo govorili gg. drž. poslanec Robič, dr. Rosina in urednik Korošec. Ptujskim nemškutarjem je ta shod trn v peti, za to so tudi v „Štajercu“ začeli proti njemu pisati ter so isto številko poslali skoraj vsaki hiši v Središču. Toda vrli Središčani s svojo znano razsodnostjo in značajnostjo visoko nadkriljujejo nemškutarke Ptujčane, katerim se gotovo ne bodo dali ujeti v nastavljenе zanjke, ampak dne 5. julija bodo šli vsi na volišče ter oddali svoje glasove svojemu županu g. J. Šinko.

Osebnost. G. Ivan Šumenjak, davkar v Gorjem gradu je stopil v začasni pokoj.

Imenovanja na srednjih šolah. Profesor na državni gimnaziji v Mariboru Jul. Mikla u (Nemec) je prestavljen na II. državno gimnazijo v Gradcu, profesor na II. državni gimnaziji v Ljubljani g. Ignac Pokorn (Slovenec) je prestavljen na državno gimnazijo v Maribor, stalni učitelj dr. Edmund Wiesner (Nemec) je prestavljen od mariborske državne gimnazije na Sofijno gimnazijo na Dunaju. Za stalne učitelje na srednjih šolah so imenovani sledeči začasni učitelji: Jul. Krug (Nemec) na državni realki v Steyernu, za državno realko v Mariboru, dr. Jos. Jörg (Nemec) na državni gimnaziji v Lincu za državno realko v Mariboru in dr. Janez Mörtl (Nemec) na državni gimnaziji v Celovcu za državno gimnazijo v Mariboru.

S pošte. Poštni oficijal Otmar Škerjanc v Gradcu je imenovan za poštnega kontrolorja v Celju.

Umrla je v Gradcu dne 20. t. m. gospa Adolfini Hrašovec, soproga c. kr. okrajnega sodnika v pokoji.

Iz šole. Štirirazrednica pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. se razširi v šestrazrednico, kakor tudi štirirazrednice v Ponikvi in v Puščavi v petrazrednice. V stolni pokoj je stopil šolski vodja v Plešivcih g. Jernej Pavlič.

Izpred sodišča. V soboto dne 24. t. m. se je vršila pred mariborskim okrajnim sodiščem obravnava proti posilinemcu Alojziju Podgoršek u, krojaškemu mojstru v Mariboru, ki je svojo nemško oliko kazal s tem, da je dne 4. t. m. brez povoda zmerjal in v cestni jarek pahnil staro gospo Nežo Pliberšek. Obsojen je bil na 24 ur zapora s trdim ležiščem.

Mariborske novice. S 1. julijem se ustanovi v Mariboru samostojni c. kr. glavni carinski urad v Tegethoffovi ulici št. 64. Razven carine bo oskrboval ta urad tudi naslednje, dosedaj davkarskemu uradu odkazane posle: ves užitninski davek (za